

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 25. mars 2022

Sak: 2021/1972

Klager: [REDACTED]

Klagemotpart: Glitre Energi Nett AS

Energiklagenemndas medlemmer:

Edna Grepperud, Henrik Bjørnebye og Morten Sundt

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fattet den 2. juli 2021 vedtak i uenighetssak mellom [REDACTED] («klager») og Glitre Energi Nett AS («klagemotpart») om installasjon av en AMS-måler hos klager, jf. forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (MAF) av 11. mars 1999 nr. 301 § 4-1 andre ledd bokstav b.
- (2) Saken ble bragt inn som en uenighetssak for RME av klager i brev datert 31. oktober 2020. Klager ønsket å påklage Glitre Energi Nett AS' avgjørelse om å bytte fra analog måler til digital måler. Klager påklaget også selskapets saksbehandling. RME bekreftet å ha mottatt henvendelsen fra klager den 9. november 2020.
- (3) Den 19. november 2020 ba RME klagemotparten om å kommentere opplysningene fra klager, samt besvare spørsmål fra RME. Klagemotparten ble bedt om å redegjøre for muligheten for plassering av måler utendørs på klagers tomt. RME orienterte også om at henvendelsen ville bli behandlet som en mulig uenighetssak. RMEs henvendelse ble ikke besvart av klagemotparten.
- (4) Den 18. januar 2021 sendte RME en ny e-post til klagemotparten. Selskapet ble denne gangen oppfordret til å besvare RMEs spørsmål innen 26. januar 2021. Klagemotparten sendte inn en uttalelse i saken den 25. januar 2021.
- (5) Klager ba i brev datert 5. februar 2021 om å få tilsendt kopi av lover, forskrifter, mv. som kunne være relevante til RMEs saksbehandling av uenighetssaken. RME sendte klager energiloven, MAF, oversendelse av informasjon fra klagemotparten og standard nettleieavtale den 12. februar 2021. Den 2. mars 2021 ga RME innsyn i totalt 11 vedtak i lignende saker til klager. To av disse var blitt klaget inn til Olje- og energidepartementet («OED»). Endelig vedtak fra OED var derfor også vedlagt.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

- (6) Den 1. juni 2021 bekreftet klagemotpart at klager hadde fått fritak fra sendemodulen i måleren, som følge av fremvist legeerklæring.
- (7) RME fattet vedtak i saken den 2. juli 2021 med følgende konklusjon:
- «[redacted] har krav på fritak for AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet etter avregningsforskriften § 4-1 andre ledd bokstav b. Det er opp til nettselskapet hvordan fritaket gjennomføres. Glitre Energi Nett AS har rett til å skifte måler hos [redacted] til en AMS-måler med fjernet eller deaktivert kommunikasjonsenhet. [redacted] har ikke krav på å få beholde sin gamle måler»*
- (8) Vedtaket ble påklaget i brev datert 22. juli 2021. Klager hadde ved en feil stilet klagen til OED. Klager påklaget saksbehandlingen til RME. Klager mente videre at legeerklæringen fritok ham for halvlederteknologien som ligger i de nye målerne (herunder også i målere uten kommunikasjonsmodul). Klager var derfor uenig i RMEs konklusjon om at klager ikke hadde krav på å beholde sin gamle måler.
- (9) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker datert 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 10. november 2021. Videre sendte RME samme dag informasjon til klager om klageinstans og den videre behandlingen av saken. Klager ble informert om at klagen ble sendt til Energiklagenemnda i tråd med informasjonen i vedtaket av 2. juli 2021.
- (10) I brev datert 14. oktober 2021 etterlyste klager svar fra RME på spørsmål om nettselskapet hadde adgang til å stenge strømmen for et forhold som på det aktuelle tidspunktet var til behandling hos RME. Klager viste til at klagemotparten i brev datert 1. oktober 2021 sendte varsel om frakobling av anlegg dersom klager ikke tillot målerbytte den 20. oktober 2021.
- (11) Den 19. oktober 2021 sendte klagemotparten inn bekreftelse fra klager på at målebytte kunne finne sted til RME.
- (12) Klager og klagemotpart har i brev datert 15. november 2021 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (13) Klager sendte sine merknader til Energiklagenemnda den 22. november 2021.
- (14) Klager ble i brev datert 24. februar 2022 bedt om å konkretisere klagen og gi en tilbakemelding på om Energiklagenemndas forståelse av klagen var korrekt. Klager fikk frist til 4. mars 2022. Klager oversendte tilbakemelding i brev datert 1. mars 2022.
- (15) Klagers merknader av 22. november 2022 ble oversendt til klagemotparten den 3. mars 2022. Frist for å sende inn ytterlige merknader ble satt til 10. mars 2022.
- (16) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken den 25. mars 2022.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (17) I sitt vedtak redegjorde RME kort for sakens bakgrunn og viste til at klager i brev til RME har søkt om å beholde sin gamle strømmåler. RME viste til at partene forut for uenighetssaken har hatt dialog om alternativ plassering av ny måler på klagers tomt, og at klager har fått informasjon om muligheten til å få installert måler utvendig på vegg i NEK399-skap, mot å påkoste dette selv.
- (18) I vedtaket la RME til grunn at installasjon av AMS er hjemlet i energiloven jf. MAF §4-1. RME viste til at det i forvaltningspraksis er lagt til grunn at fritaksregelen i § 4-1 andre ledd bokstav b «*vesentlig eller dokumenterbar ulempe*» gjelder helsemessig ulempe som må dokumenteres ved erklæring fra lege eller psykolog. Fritak etter § 4-1 andre ledd bokstav b gjelder kun kommunikasjonsmodulen. RME viste til at en utbredt praksis blant nettselskapene er å installere ny måler med deaktivert eller fjernet kommunikasjonsmodul. RME viste til at det i forvaltningspraksis er lagt til grunn at man ikke kan kreve å få beholde gammel måler.
- (19) RME la videre til grunn at nettselskapene har adgang til kontrollavlesning og til å kreve gebyr for manuell avlesning. Dette følger av forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester, og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (MAF) § 3-3 og kontrollforskriften § 17-6. Dette er stadfestet av Hålogaland lagmannsrett i 2020. RME viste til at det fra 1. februar 2020 er § 17-9 som hjemler nettselskapenes rett til å kreve tariff for manuell avlesning.
- (20) Med hensyn til klagers anførsler om plassering av måler, viste RME til at det er nettselskapet som bestemmer hvor måleren skal plasseres. RME viste videre til at de, med tanke på brudd, feil eller annet vedlikehold, er enige med nettselskapet om at måleren må plasseres der hvor det faktiske utvekslingspunktet mellom kunden og nettselskapet er.
- (21) Når det gjelder klagers anførsel om produktansvar for strømmålerne og energien etter produktansvarsloven, viste RME til at det er et sivilrettslig spørsmål som ligger utenfor kompetansen til RME. RME viste til at klager kan be om samsvarserklæring fra nettselskapet jf. forskrift om elektrisitetsmålere. Spørsmål rundt forskriften må rettes til Justervesenet.

3 Klagers anførsler

- (22) I klagen datert 22. juli 2021 har klager i det vesentlige anført:
- (23) Klager ønsker å påklage mangelfull saksbehandling forut for vedtaket. Klager viser særlig til RMEs beslutning om å henvise klager til helse- og omsorgsdepartementet vedrørende helsespørsmål knyttet til WHO's definisjon av «*helse*».
- (24) Klager stiller seg spørrende til hvordan RME kan konkludere med at klager ikke har krav på sin gamle måler, og samtidig i sitt vedtak vise til at dette er forhold som ligger til hvert enkelt nettselskap å vurdere.
- (25) Klager anfører at gebyret for manuell avlesning er et diskriminerende straffegebyr mot folk med overfølsomhet for elektromagnetisk stråling. Klager savner samtidig begrunnelse for nettselskapets valg av strømmålere. Klager etterlyser særlig garantier

for at strømmålerne ikke volder skade eller medfører skade. Klager anfører at RME har et ansvar for «*minimum risiko-hygiene*krav».

- (26) I merknad datert 12. november 2021 erkjenner klager at en klagenemnd ikke kan påta seg å svare for utfordringer knyttet til driftsansvaret for et departements direktorat. Videre stiller klager seg spørrende til hvorfor RME sender vedtaket til klagebehandling hos Energiklagenemnda, ettersom klagerens gamle «*analoge*» strømmåler ikke lenger eksisterer.

4 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (27) I RMEs innstilling datert 10. november 2021, redegjør RME kort for sakens bakgrunn og vedtaket, før RME kommenterer nye forhold som det etter RMEs vurdering er behov for å utdype nærmere.
- (28) RME viser til at klager har fått installert AMS-måler uten kommunikasjonsmodul. Klager har ikke samtykket til installasjonen, men har erkjent at det er nettselskapet som eier strømmåleren og har rett til å bytte denne ut, og har derfor ikke motsatt seg bytte til ny strømmåler. Klager har fremdeles innsigelser mot installasjonen og har ikke trukket klagen. Klagen blir derfor sendt til Energiklagenemnda for behandling.
- (29) Med hensyn til klage på saksbehandlingen og henvisning til Helse- og omsorgsdepartementet, viser RME til at det er forvaltningsloven som bestemmer hvordan RME skal opptre som et forvaltningsorgan. RME viser til veiledningsplikten i § 11 og at RME må vise klager til rett organ. RME vurderer at Helse- og omsorgsdepartementet er nærmest til å svare på hvordan WHO's avtaler og traktater skal forstås.
- (30) Når det gjelder klagers anførsel om at RME var uvedkommen til å fatte vedtak med ordlyden «[redacted] har ikke krav på sin gamle måler», viser RME til at vedtaket er fattet med hjemmel i MAF § 4-1 tredje ledd jf. §4-1 andre ledd bokstav b. Klager har fått fritak fra AMS-måler, men nettselskapene står etter regelverket fritt til å velge om de vil installere ny måler med deaktivert modul eller beholde gammel måler. Det er ikke grunnlag i RMEs regelverk for at nettkunden kan kreve å beholde gammel måler. RME vurderer at det ikke er i strid med legalitetsprinsippet, eller på annen måte medfører at vedtaket er beheftet med feil, at klager ikke får beholde gammel måler.
- (31) RME viser til slutt til klagers anførsel om at legeerklæringen gjelder for mer enn bare AMS. RMEs vurdering av denne anførselen er at fritaksmuligheten etter MAF § 4-1 andre ledd bokstav b, bare retter seg mot AMS. Det er kun kommunikasjonsenheten til måleren det gis fritak for, på bakgrunn av at man oppfyller kravet til fritak ved fremvisning av legeerklæring.

5 Klagenemndas vurdering

- (32) Saken gjelder [redacted] klage på vedtak om fritak for AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet etter MAF § 4-1 andre ledd bokstav b. Klager har fått fritak, og det er gjennomført skifte av måler til en AMS-måler med fjernet eller deaktivert kommunikasjonsenhet. Nemnda forstår klager slik at klagen gjelder den delen av vedtaket hvor RME slår fast at [redacted] ikke har krav på å få beholde sin gamle måler. Nemnda oppfatter klager slik at han anfører at RMEs vedtak lider av saksbehandlingsfeil og at vedtaket er ugyldig.

Rettskrav på å beholde gammel måler

- (33) Klager anfører å ha et rettskrav på å få beholde den gamle måleren. Klager viser til at hans legeattest omfatter halvledertechnologi. Klager viser her til Grunnloven § 112 og WHO's definisjon av «*helse*», som grunnlag for kravet.
- (34) Det følger av MAF § 4-1 at nettselskapene er pliktig å installere AMS (avansert måle- og styringssystem) i hvert målepunkt, med mindre installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker. Nemnda viser videre til at nettselskapet har plikt til å gi fritak dersom vilkåret «*vesentlig eller dokumenterbar ulempe*» er oppfylt. Dette fritaket gjelder etter ordlyden kun nettselskapets plikt til å «*sørge for at AMS er installert i hvert enkelt målepunkt*». Rekkevidden av fritaket etter § 4-1 første ledd bokstav b innebærer etter nemndas syn et fritak fra kommunikasjonsmodulen i AMS-målere. En deaktivering av denne medfører at måleren verken kan sende eller motta signaler.
- (35) Det er videre nemndas syn at det er opp til hvert nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-måler, skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender.
- (36) Nemnda viser her til at MAF ikke regulerer privatrettslige rettigheter og plikter som er i overensstemmelse med reglene i forskriften, jf. MAF § 1-2 andre ledd. Det privatrettslige forholdet mellom kunde og nettselskap er i dette tilfellet regulert av *Energi Norges standardvilkår for nettleie og tilknytning for forbrukerkunder*. Nemnda bemerker at behandling av tvister som springer ut av denne avtalen (nettselskapenes installasjon, drift og kontroll av måler) følgelig ligger utenfor Energiklagenemndas kompetanse jf. forskrift om Energiklagenemnda § 1. Tvister om tolkning av partenes rettigheter og plikter som springer ut av disse standardvilkårene kan enten bringes inn for Elklagenemnda, eller de alminnelige domstoler. Nemnda er følgelig enig med RME i at ordlyden i MAF § 4-1 ikke er til hinder for at nettselskapene bytter målere, all den tid installasjon gjelder måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Klager har følgelig ikke et rettskrav etter MAF, eller andre forskrifter RME har tilsyn med, på å beholde sin gamle måler. Nemnda tar ikke stilling til om klager har et privatrettslig krav overfor klagemotparten på å beholde sin gamle måler, da dette faller utenfor nemndas kompetanse.

Avlesningsgebyr for manuell avlesning

- (37) Klager gjør gjeldende at gebyret for manuell avlesning er et diskriminerende straffegebyr mot folk med overfølsomhet for elektromagnetisk stråling. Nemnda viser her til at Hålogaland lagmannsrett i sak LH-2020-46594 (anke til Høyesterett ikke tillatt fremmet) slo fast, at manuell avlesning må betegnes som en slik særskilt tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapets kunder, og som nettselskapene dermed kan kreve gebyr for i tråd med kontrollforskriften § 17-6. Dette ble også fastslått av Energiklagenemnda i sak 2020/926.
- (38) Nemnda bemerker at kontrollforskriften § 17-9, som trådte i kraft 1. februar 2021, direkte regulerer spørsmålet om tariff til dekning av merkostnader ved å håndtere og kontrollere målerverdiene for kunder som ikke har fjernavlest måler. I bestemmelsens andre ledd heter det at «*Tariff for ikke-fjernavleste måleverdier settes til 1500 kroner eksklusiv merverdiavgift per år.*» Hva som er årsaken til fritak for AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet har ikke betydning for beregningen av gebyret. Eventuelle

spørsmål om brudd på diskriminerings- og likestillingsloven behandles av Diskrimineringsnemnda.

Produktsikkerhet

- (39) Nemnda viser videre til at klager savner en begrunnelse for nettselskapets valg av målere, herunder garantier for at strømmålerne ikke volder skade. Klager anfører at RME har et ansvar for minimum risikohygiene for produkter. Nemnda viser her til at slike spørsmål faller utenfor både RMEs og nemndas kompetanse. Slike spørsmål må rettes til klagemotparten.
- (40) I likhet med RME, legger nemnda til grunn at alle AMS-målere skal være samsvarserklært, og at samsvarserklæring for den installerte AMS-måleren kan forespørres fra nettselskapet. Øvrige spørsmål knyttet sikkerhet og stråling rettes til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet og Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet jf. forvaltningsloven § 11 tredje ledd.

RMEs saksbehandling

- (41) Klager gjør gjeldende at RMEs vedtak lider av feil ved saksbehandlingen og at vedtaket inneholder feil. Klager viser her til at RME på feilaktig vis henviste til Helse- og omsorgsdepartementet for klagers spørsmål knyttet til WHO's definisjon av «helse».
- (42) Nemnda kan ikke se at RMEs henvisning av klager til Helse- og omsorgsdepartementet utgjør en saksbehandlingsfeil. RMEs beslutning om å henvise klager til rett organ er i tråd med forvaltningsloven § 11 tredje ledd. I denne saken er det nemndas syn at RME i sin saksbehandling har etterkommet klagers ønsker, og veiledet klager i tråd med forvaltningsloven § 11. Nemnda kan ikke se at det foreligger saksbehandlingsfeil.
- (43) Klagenemnda finner etter dette at klagen ikke fører frem. RMEs vedtak blir etter dette å stadfeste.

6 Vedtak

- (44) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak av 2. juli 2021 med ref. 202014037-13 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Sandvika, 25. mars 2022

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk